

היום נלמד בעזרת ה':

נזיר דף כז

(בעמ' הקודם)

א"ל רב שימי בר אשי לרב פפא: מה טעמם של רבנן כלומר האמוראים לעיל הסוברים שההלכה למשה מסיני נאמרה רק על מעות שיפלו לנדבה ולא בהמה תמימה ולא נסבא, ורק מעות ולא סוורא (= חבילת עצים), **אלא מעתה** נאמר כמו כן שרק מעות ולא עופות, כלומר מי שצריך להביא שתי תורים או שני בני יונה, אחד מהעופות לחטאת והשני לעולה, והפריש אחד מהעופות ומת לפני שפירש האם הוא לעולה או לחטאת, הדין יהיה שהעוף ימות ולא ילך לנדבה, לפי שאנחנו מחשיבים כל דבר כמפורש חוץ ממעות, וכשהפריש את הקן (= קן של שתי תורים או שני בני יונה) הרי הוא כאילו פירש, וכיון שאנו לא יודעים איזה עוף לעולה ואיזה לחטאת עליהם למות בגלל שמעורב בהם עוף של חטאת.

וכי תימא הכי נמי: ואם תאמר שאכן כך הדין, זה אי אפשר לומר, שהרי רב חסדא אמר שהקינין (= קן של שתי תורים או שני בני יונה) מתפרשות איזה לחטאת ואיזה לעולה רק כשהבעלים קונים אותם או כשהכהן מקריב אותם, ואם הוא לא פירש כשקנה אותם איזה לחטאת ואיזה לעולה ומת לפני שהכהן הקריב אותם, הדין הוא שהקינים יפלו לנדבה. ואם ההלכה למשה מסיני נאמרה רק לגבי מעות אבל עופות נחשבים כמפורשים, קשה מדוע יפלו לנדבה, והרי הם כמפורשים וכיון שמעורבת בהם חטאת עליהם למות. נמצא שמדברי רב חסדא מוכח שגם עופות הם בכלל ההלכה למשה מסיני והם נחשבים כסתומים ולא כמפורשים, א"כ גם לגבי בהמה נסבא וסוורא כך צריך להיות הדין ולא כדברי האמוראים לעיל.

אמר ליה ולטעמך וכו': ענה לו רב פפא: ולשיטתך שבהמה ועופות נחשבים כסתומים קשה, שלמדנו במשנה לקמן (מה). - רשב"ג אומר נזיר שהביא שלוש בהמות לקרבנותיו (= בבש, כבשה, איל) ולא פירש איזו בהמה לאיזה קרבן, הדין הוא שהבהמה הראויה לחטאת דהיינו כבשה תקרב לחטאת, והראויה לעולה דהיינו בבש

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור

052-7628377

להצטרפות:

mabatlada18@gmail.com

052-342-4473

תקרב לעולה, והראויה לשלמים דהיינו איל תקרב לשלמים. ע"כ המשנה לקמן. ולדברך שבהמה אינה נחשבת כמפורשת קשה, שהרי הנזיר לא פירש עבור איזה קרבן מיועדת כל בהמה וא"כ איך הכהן יכול להקריבם? והרי אי אפשר להקריב בהמה ללא שקוראים לה שם של עולה / חטאת / שלמים.

אמר ליה, התם וכו': ענה לו רב שימי בר אשי: לגבי עופות נאמר "לְקַחְהָ שְׁתֵּי תָרִים אוֹ שְׁנֵי בָנֵי יוֹנָה אֶחָד לְעֹלָה וְאֶחָד לְחֻטָּאת" "וְעָשָׂה אֶת הָאֶחָד מִן הַתָּרִים אוֹ מִן בָּנֵי הַיוֹנָה מֵאֲשֶׁר תִּשְׁיֵג יָדוֹ. וְעָשָׂה אֹתָם הַכֹּהֵן אֶחָד חֻטָּאת וְהָאֶחָד עֹלָה", ומכאן לומדים שהקנים מתפרשות או כשהבעלים קונים אותם או כשהכהן מקריב אותם, ואם כשהבעלים קנה אותם הוא לא פירש מה לעולה ומה לחטאת כיון שכל אחד מהעופות ראוי בין לעולה ובין לחטאת לכן דינם כסתומים ויפלו לנדבה. אבל הכא **בבא** כלומר בדברי רשב"ג הנ"ל לגבי קרבנות נזיר, אי אפשר לומר שכל הבהמות שהביא ראיות בין לחטאת ובין לעולה, שהרי לחטאת צריך להביא דווקא נקבה, ולעולה צריך להביא דווקא זכר, וכיון שכל בהמה ראויה רק לקרבן אחד (= כבשה לחטאת, כבש לעולה, איל לשלמים) לכן זה נחשב כאילו פירש על כל בהמה עבור איזה קרבן היא, וא"כ אין עופות ובהמה דומים זה לזה, שעופות דינם כסתומים ובהמות נזיר נחשבות כמפורשות.

נמצא שאפשר להוכיח מדברי רב חסדא שגם עופות נחשבים כסתומים, וא"כ נשאר קשה מדוע האמוראים לעיל אמרו שההלכה למשה מסיני נאמרה רק לגבי מעות.

מתיב רב המנונא: למדנו לעיל (דף כו' עמוד ב') רב נחמן אמר: נזיר המפריש לצורך קרבנותיו בהמה בעלת מום בשביל למכור אותה ולקנות בדמיה את הקרבנות – היא נחשבת ל'מעות סתומים' ויפלו המעות לנדבה (- אם לאחר מכן הופרה נזירותו או שמת הנזיר).

כיצד אמרו האיש מגלח על נזירות אביו: הלכה למשה מסיני היא שאדם יכול להביא את קרבנות תגלחת נזירותו מהקרבנות שנדר אביו על נזירותו (של אביו). הבריייתא מבארת באיזה אופן מדובר (כגירסת התוס' וכעין זה ברא"ש): בזמן שאביו היה נזיר והפריש מעות לנזירותו (והיינו מעות סתומים) ומת, ואמר הבן 'הריני נזיר על מנת שאני מגלח על מעות אבי' – זהו שמגלח על מעות אביו.

אבל מי שהיה הוא ואביו נזירים והפריש אביו מעות (מעות סתומים) ומת, ואמר הבן 'הריני מגלח על מעות אבי' (אינו מגלח עליהם אלא) יפלו לנדבה. משום שכך ההלכה למשה מסיני שרק כאשר לא נדר הבן נזירות בחיי אביו הוא יכול להשתמש במעות של אביו.

היתה לו בהמה מופרשת: ואם אביו הפריש שלוש בהמות לקרבנות נזירותו ולא פירש כל אחת לאיזה קרבן היא - מכיון שנדר הבן נזירות בחיי אביו אינו יכול להשתמש בקרבנות הללו, ולכן: החטאת תמות, והעולה תקרב לעולה, והשלמים לשלמים. (דהיינו האב הפריש כבשה, כבש, ואיל. הכבשה שמתאימה לקרבן חטאת תיקרב לחטאת, והכבש שמתאים לקרבן עולה יקרב לעולה, ואילו שמתאים לשלמים לשלמים. - ע"פ השטמ"ק).

מאי לאו אפילו בעלת מום: הגמרא מדייקת: לכאורה גם אם האב הפריש ג' בהמות בעלות מום ולא פירש כל אחת לאיזה קרבן היא - הדין כן שהחטאת תמות והעולה והשלמים יוקרבו, משום שהבהמות נחשבות כאילו מפורשות, שהרי מדובר שהפריש בהמות כעין הקרבנות שלהן דהיינו כבשה, כבש, ואיל. ומסתמא הכבשה שמתאימה לקרבן חטאת התכוין להקדישה לדמי חטאת (שימכרו אותה ויקנו בה חטאת) ולכן היא תמות, ואילו את הכבש ימכרו ויקנו בו עולה, ואת האיל ימכרו ויקנו בו שלמים. (הרא"ש).

מוכח שבהמה לא נחשבת למעות סתומים אלא למעות מפורשים.

דחיה: לא, תמימה. אבל בעלת מום כסתומה דמיא: דוקא בבהמות תמימות הדין כן שכל אחת הולכת כפי דינה, אבל בבהמות בעלות מום כולן יפלו לנדבה.

קושיא: מאי איריא מעות: אם כן היה על הברייתא לחלק רק בין 'בהמות בעלות מום' ל'בהמות תמימות', ומדוע אמרה ברישא שאם היה לאביו 'מעות' יפלו לנדבה, והרי גם 'בהמות בעלות מום' דינם ליפול לנדבה?

תירוץ: הכי נמי: כוונת הברייתא היתה גם לבהמות בעלות מום, שהרי הן עומדות לימכר ולקנות בדמיהן קרבנות, וממילא הם נכללות בשם 'מעות'.

מתיב רבא: רבא מביא ברייתא ארוכה שממשיכה עד אמצע העמוד הבא, ולאחר מכן מקשה ממנה על רב נחמן.

נאמר "או הוֹדַע אֱלֹיו חֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא בָּהּ וְהִבִּיא אֶת קִרְבָּנוּ שְׁעִיר עִזִּים זָכָר תָּמִים" ודורשים מהמילה 'קִרְבָּנוּ' שרק בקרבנו שלו החוטא יוצא ידי חובה, אבל אינו יוצא בקרבן שהפריש אביו לחטאתו ומת. כלומר שאם הבן שלו חייב באותו קרבן, אינו יכול להשתמש בקרבן של אביו.

יכול לא יצא.. מן הקלה על החמורה: אולי דוקא כשאביו חטא בשוגג בעבירה קלה שלא חייבים עליה במזיד סקילה (כגון האוכל דם) ואילו הבן חטא בשוגג בעבירה שחייבים עליה במזיד סקילה (כגון חילול שבת) – אז הבן לא יכול להשתמש בקרבן של האב. וכן להיפך כשהאב חטא בעבירה חמורה ואילו הבן בעבירה קלה - לא יוכל הבן להשתמש בקרבן שהופרש על עבירה בדרגת חומרא שונה משלו. אבל כאשר שניהם חטאו באותה דרגה כן יוכל הבן להשתמש בקרבן של אביו? על כך נאמר שוב 'קִרְבָּנוּ' ללמד שדוקא בקרבן שלו הוא יוצא: "או הוֹדַע אֱלֹיו חֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא וְהִבִּיא קִרְבָּנוּ שְׁעִיר עִזִּים תָּמִים נִקְבָּה עַל חֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא".